

Ultrasoon reinigen

Het effect was onvergetelijk toen het grote, industriële ultrasoon reinigingsbad in een huiskamer werd aangezet. De kat, voorheen slapend in de zon, stond pats recht overeind met verkrampde poten, kromme rug, staart recht op, bek open, en wijd uitstaande haren. In twee sprongen was het beest de kamer uit. De kat had gelijk. Onze fossielen die in dit bad gelegd werden konden niet vluchten. Ze werden wel schoon, maar gingen ook kapot. Ultrasoon reinigen van fossielen en mineralen op deze manier: Vergeet het maar!

Toch is het een bekende methode in de industrie. O.a. wordt het toegepast voor het grondig reinigen van materiaal dat geslepen en gepolijst wordt. Tussen iedere slijpen polijstfase wordt het materiaal ultrasoon gereinigd. Een reden om het weer eens te proberen, nu met een eenvoudig handelsapparaat, het Euromex Ultrasoon reinigingsapparaat B 3. (Bad inhoud 0.5 l, diepte 75 mm, doorsnede 92 mm, prijs f 275,- (excl. 18% BTW), leverancier: Euromex, postbus 736, 6800 AS Arnhem.

Dit apparaat bleek duidelijk minder rigoreus dan de voorganger en beter voor particulier gebruik geschikt. Bij alle proefnemingen bleek water met een "zeep" het beste resultaat te geven. De hoeveelheid water, zeep (of andere vloeistof), schoon te maken materiaal, schoonmaaktijd en plaats (liggen, onderdopen, hangen) **moeten per geval bekeken worden.**

Enkele resultaten:

. Geslepen en gepolijst materiaal: werd eerst grondig met water gewassen. Het bad werd gevuld met regenwater tot 2 cm onder de rand en enkele druppels vloeibaar Dreft.

Het materiaal werd ondergedompeld met een pincet gedurende 20 sec. Resultaat: wolken vuil "zweetten" uit poriën en oppervlakte.

. Fossielen in klei: neergelegd op de bodem. Vulling 1/3 met water. Resultaat: weinig. Nu Andy toegevoegd (± 5 ml), tot vloeistof heftig beweegt. Resultaat: langzaam schoon worden van fossielen. Laag voor laag ging de klei er af. Geen destructie van het fossiel. Tijd: 10 à 20 min.

. Idem. Bad gevuld met spiritus. Resultaat: geen.

. Kwarts kristallen. Eis: verwijderen van vingerafdrukken (voor microfotografie). Bad gevuld met spiritus. Tijd 20 sec. Resultaat: onbevredigend.

. Idem. Nu regenwater met enkele druppels vloeibaar Dreft. Tijd 20 sec. Resultaat: mikroskoopisch schoon

oppervlak. Neiging tot destructie van mikroskopische aangroei's.

Conclusie. Ultrasoon reinigen is beslist geen middel voor alle kwalen. Af te raden bij tere of reeds intern beschadigde objecten.

Horlogemakers, edelsmeden, preparateurs voor mikroskopische preparaten, mikro-fotografen en fossielenpreparateurs (in bepaalde gevallen) zullen dit bad met succes voor werk of hobby kunnen gebruiken. De kosten gaan dan voor de baat uit. Voor amateurs die zo nu en dan eens iets willen reinigen is dit een grote luxe.

Veiligheid. Steek nooit een vinger in het werkende bad. Voorkom ook dat kinderen dit kunnen doen. Bij onderdopen met een pincet een dikke handschoen gebruiken.

P. Stemvers

Boekbesprekingen

Diamant, mythe, magie en werkelijkheid, door Jacques Legrand (editor), vertaald uit het Frans, 288 blz., met afb., gebonden, uitg. Elsevier, prijs f 135,-.

Over diamant zijn al veel boeken en artikelen geschreven. Maar een opmerkelijk verschil met bestaande werken is dat dit boek door 18 auteurs uit 11 landen werd samengesteld. Onder hen zijn gemmologen, geologen, juweliërs, diamantslijpers en -handelaars.

Het boek bestaat uit vier delen. Het eerste deel bevat een historisch overzicht en de geschiedenis van enkele beroemde en beruchte diamanten. Deel twee behandelt de win-

ning van diamant, geografisch naar land, en vertelt over de handel van het ruwe materiaal. In deel drie komt het diamantkristal ter sprake, zijn mineralogie, het slijpen, en de imitaties. Het laatste deel toont de diamant als sieraad, en het bespreekt de syntheses. Er zijn tenslotte twee registers (geografisch en algemeen), en een beknopte bibliografie.

Elk deel werd door een andere vertaler bewerkt, hierdoor is het nadeel van een boek door veel personen in verschillende stijlen geschreven voor een groot deel opgeheven. Het is geen wetenschappelijk werk, maar een luxe uitgave waarin in heldere taal over de vele aspecten van de diamant wordt verteld. Het heeft iets van een systematische encyclopedie met een serie artikelen die tezamen de hoofdstukken en tenslotte de delen vormen. De prijs zal op het eerste gezicht afschrikken, maar het